

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра соціології та політології

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЛСК

Наталія ЛАДОГУБЕЦЬ

«18» 10 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

«18» 10 2022 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Основи соціально-політичних досліджень»

Освітньо-професійна програма: «Політологія»

Галузь знань:

05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність:

052 «Політологія»

Форма навчання	Сем естр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР /К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	3	105/3,5	34	17	-	54	-	-	Диф.залік - 3 Сем.
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Індекс РБ-8-052/21-2.1.11

СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Основи соціально-політичних
досліджень»

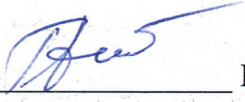
Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 12.01.08-01-2022

стор.2 з 15

Робочу програму навчальної дисципліни «Основи соціально-політичних досліджень» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Політологія», навчальних та робочих навчальних планів №№ РБ(НБ)-8-052/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 052 «Політологія» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

доцент кафедри соціології та політології В. А. Герасимович.

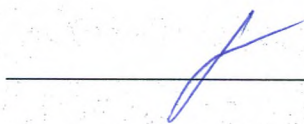
Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 052 «Політологія» освітньо-професійної програми «Політологія» - кафедри соціології та політології, протокол № 12 від «03» 09 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми І. І. Прокопчук

Т.в.о. завідувачка кафедри М. В. Стригуль

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій (ФЛСК), протокол № 8 від «06» 09 2022 р.

Голова НМРР

 А.М. Кокарева

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи соціально-політичних досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор.3 з 16	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2 Результати навчання які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.....	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки.....	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни.....	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання.....	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	10
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	11

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи соціально-політичних досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор.4 з 16	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Основи соціально-політичних досліджень» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце навчальної дисципліни «Основи соціально-політичних досліджень» є обов'язковою компонентою ОПП «Політологія»

1.1. Заплановані результати.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця ОКР бакалавр в галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Метою викладання дисципліни є сформувати методолого-дослідницьку культуру майбутніх політологів та соціологів, опанування студентом теоретико-методологічних засад сучасного соціально-політичного дослідження та формування ним вже в процесі навчання певного набору навичок і вмінь. Зокрема, організація науково-дослідного процесу у своїй галузі майбутньої діяльності; активна участь у процесі організації і розробки методики своєї роботи на дослідницькій і завершальній стадіях науково-дослідного процесу; використання дослідних процедур; застосування конкретно-наукових емпіричних методів, прийомів і процедур у соціально-політичних дослідженнях; складання соціологічної методики наукового дослідження конкретних соціально-політичних обставин; вміння користуватися документальними і літературними джерелами інформаційного самозабезпечення у своїх соціально-політичних дослідженнях; вміння розробляти відповідні аналітичні документи в галузі своєї практичної діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є: надати студентам цілісну систему знань про методологічні підходи, методи, методики та інструментарій прикладного дослідження політичних явищ та процесів, а також виробити навички трансформації методологічних принципів і вимог у сукупність операцій та процедур отримання знання про політику. В результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й засвоїти та використовувати ці знання у своїх самостійних прикладних дослідженнях політичних явищ та процесів, вміючи надавати неупереджену експертну оцінку дослідженим явищам та феноменам політичного життя країн сучасного світу.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Знати:

- концептуальний контекст та основні різновиди політичних досліджень;
- етапи прикладного політичного дослідження, правила побудови програми прикладного політичного дослідження, основи створення теорії, операціоналізації та вимірювання в прикладному політичному дослідженні;
- поняття, види, принципи побудови, етапи та інструментарій політичного моделювання, основи побудови сценаріїв в прикладних політичних дослідженнях;
- основи аналізу політичного тексту, особливості застосування в прикладних політичних дослідженнях когнітивного картування, інтент-аналізу та дискурс-аналізу;

- основні характеристики та компоненти підсумкового документу прикладного політичного дослідження, особливості підготовки аналітичних висновків і практичних рекомендацій.

Вміти:

- демонструвати знання спеціалізованої літератури із методів політичних досліджень;

- аналізувати основні методи, методики та прийоми, що використовуються в політичній науці, використовувати навички теоретичного аналізу, поєднання певних прийомів, технік пізнання світу політики, дослідження конкретних політичних проблем в практичній професійній діяльності;

- готувати рекомендації та матеріали для консультацій політичним акторам щодо практичних проблем політичних явищ та процесів;

- здійснювати експертну оцінку мотивів, норм, ціннісних орієнтацій суб'єктів політичної діяльності в різних соціально-політичних умовах.

Підсумкові результати навчання: (далі ПРН)

ПРН5. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ПРН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

ПРН14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

ПРН15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні компетентності:

-Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері наукової та політичної діяльності, що передбачають застосування певних політологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов;

-Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

-Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

-Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

-Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних теорій в сфері політичного управління;

-Здатність аналізувати практику державного управління та місцевого самоврядування;

-Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації;

-Використовувати понятійний апарат в сфері політичного менеджменту в освітній, дослідницькій, авіаційній сферах професійної діяльності;

- Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців.

Загальні компетентності (далі - ЗК).

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Фахові компетенції (далі – ФК).

ФК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ФК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

ФК04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

ФК08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

ФК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців.

ФК11. Уміння здійснювати аналіз діяльності політичних інститутів з точки зору їх легітимності, соціальних ризиків та наслідків, здійснювати соціологічну експертизу політики.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки: «Загальна теорія політики», «Прикладна політологія», «Політичний аналіз та прогнозування», «Соціологічні методи політичних досліджень».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Основи соціально-політичних досліджень» знайомить студентів із технологією та основними методами прикладного політичного дослідження. Визначаються практичні проблеми дослідження політичних явищ та процесів, концептуальний контекст та особливості прикладного політичного дослідження. З'ясовуються основні засади процесу прикладного політичного дослідження (етапи, програма) та підготовки до нього, приділяється увага проблемам створення теорії та операціоналізації й вимірювання в прикладному політичному дослідженні. Розглядається моделювання і сценаротехніка в прикладних політичних дослідженнях. Пояснюються основні засади —ігротехніки та її особливості в політичних дослідженнях. Послідовно розглядаються методи аналізу текстової інформації. Розглядається ситуаційний аналіз (метод кейс-стаді) політичних проблем. З'ясовуються особливості підготовки підсумкових документів прикладних політичних досліджень.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля №1 «Особливості політичних досліджень»

- навчального модуля №2 «Специфіка застосування якісних методів у політичних дослідженнях», кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.

Модуль № 1 «Особливості політичних досліджень»

Інтегровані вимоги модуля №1: Використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. Застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. Описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи соціально-політичних досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор.7 з 16	

політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. Аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. Аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Тема 1. Сутність політологічного дослідження

Методологія дослідження у політичній науці. Типи досліджень у політичній науці. Рівні політологічного дослідження: методологічний, методичний, процедурний. Зміст і співвідношення понять: методологія, процедура, методика, техніка, технологія, метод. Особливості методології та пізнавальні можливості якісного підходу у політологічних дослідженнях. Теоретичні витoki якісної методології. Різниця стратегій якісних та кількісних методів. Переваги та обмеження у застосуванні якісних методів дослідження. Сфери застосування якісних методів. Логіка проведення якісного дослідження. Визначення проблеми дослідження. Польовий етап дослідження. Позиція дослідника. Збереження польової інформації. Опис даних і перевірка надійності інформації.

Тема 2. Взаємообумовленість кількісних і якісних методів та процедур політичної аналітики

Методи і джерела інформації. Спостереження. Аналіз особистих документів. Візуальні документи. Особливості інтерв'ю в якісних дослідженнях. Види якісних інтерв'ю. Групова дискусія. Індивідуальне глибинне інтерв'ю. Проективні методики в політології. Програма політологічного дослідження: поняття, призначення, вимоги до розроблення. Функції програми дослідження. Структура програми дослідження: методологічний, методичний (процедурний) розділи. Загальні вимоги до розробки і оформлення методологічного та процедурного розділів програми дослідження. Елементи програми теоретико-прикладного дослідження. Елементи програми прикладного дослідження. Послідовність і зміст алгоритму розроблення програми дослідження.

Тема 3. Метод спостереження у політичному дослідженні

Суть, функції і специфіка методу спостереження у політології. Особливості видів політологічного спостереження. Критерії доцільності спостереження. Умови та обмеження спостереження. Переваги методу. Види спостереження. Включене спостереження. Неструктуризоване та структуризоване спостереження. Документи спостереження. Кваліфікація спостерігача. Категорії та одиниці спостереження. Об'єкти політологічного спостереження. Предмет політологічного спостереження. Види експерименту та методи і технології експериментального відбору. Підготовка до експерименту і етапи проведення. Визначення умов експерименту та створення експериментальної ситуації. Формулювання гіпотез і визначення завдань. Вибір індикаторів і засобу контролю проходження експерименту. Визначення методу фіксації результатів. Перевірка ефективності експерименту. Квазіексперимент і його форми. Експеримент К. Левіна з вивчення типів лідерства.

Тема 4. Аналіз документів у політичному дослідженні

Поняття документа в політології. Класифікація документів. Особисті і неособисті документи. Аналіз змісту особистих документів. Критерії довіри до особистих документів. Методи тріангуляції та множинної тріангуляції. Біографічний метод і його специфіка. Історії життя та історії сім'ї. Первинна та вторинна інформація. Види аналізу документів. Якісний (традиційний) аналіз документів. Концептуальна схема дослідження: опис предмета в категоріях контент-аналізу. Процедура контент-аналізу: правила й умови здійснення. Взаємозв'язок одиниць аналізу й одиниць рахунку. Процедурні особливості вивчення аудіовізуальних документів. Інструкція для кодувальника. Методика обробки даних контент-аналізу. Способи інтерпретації результатів. Надійність методу: показники

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи соціально-політичних досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор.8 з 16	

валідності й стійкості. Використання контент-аналізу в порівняльних дослідженнях, а також у комбінації з методами опитування і спостереження.

Тема 5. Види якісних інтерв'ю та область їх застосування у політичному дослідженні

Поняття якісних інтерв'ю. Відмінність інтерв'ю від бесіди. Наративне, напівструктуроване, лейтмотивне та фокусоване інтерв'ю. Специфіка та етапи проведення якісних інтерв'ю. Напівформалізовані та неформалізовані інтерв'ю. Переваги та недоліки методу.

Модуль № 2 «Специфіка застосування якісних методів у політичних дослідженнях»

Інтегровані вимоги модуля №2 Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців. Здійснювати діагностику соціальних наслідків розвитку соціально-політичних процесів та виявляти їх фактори. Здійснювати аналіз діяльності політичних інститутів з точки зору їх легітимності, соціальних ризиків та наслідків, здійснювати соціологічну експертизу політики. Визначати сутність, причини та види політичних конфліктів, застосовувати різноманітні методи їх розв'язання.

Тема 1. Індивідуальні глибинні інтерв'ю у політичному дослідженні

Дерево методів інтерв'ю: типи, вибірка, організація, гайд, проведення, розшифровка інтерв'ю. Наративні інтерв'ю, напівструктуровані інтерв'ю, лейтмотивні інтерв'ю, фокусовані інтерв'ю та вільна бесіда. Типи респондентів. Проблема викривлення інформації. Прийоми глибинних інтерв'ю. Методи контролю за темою. Типові помилки інтерв'юерів.

Фокусовані групові інтерв'ю у політичному дослідженні. Теоретичні передумови методу фокус-груп. Фокус-групи в контексті методів емпіричної політології. Загальні принципи формування груп. Організація і проведення фокус-груп. Підготовка інструментарію (гайд). Функції модератора. Робота групи. Управління груповим процесом. Аналіз і підготовка звіту.

Тема 2. Принципи організації проведення фокусованих групових інтерв'ю

Відбір учасників фокус-груп. Основні стратегії формування груп респондентів. Вимоги до приміщення. Вимоги, що пов'язані зі статтю респондентів. Вимоги, що пов'язані з віком респондентів. Вимоги, пов'язані з освітою і соціальним статусом респондентів. Головні методики проведення фокус-груп. Проективні вербальні та невербальні техніки.

Види опитування: масове (респондентів), експертне та псевдо-експертне (представників). Особливості експертного опитування (за метою, вибіркою, процедурою та методом аналізу). Методи відбору експертів у соціологічному опитуванні: документальний, експериментальний, атестація та самооцінка. Процедура роботи (мозкова атака, метод комісії, зіставлена оцінка, стимульоване спостереження, метод Дельфі). Спеціальні методики роботи експертів (бальні оцінки, впорядкування рангів, парне порівняння, послідовне порівняння). Очні методи групових експертних оцінювань. Заочні методи групових експертних оцінювань.

Тема 3. Івент-аналіз у дослідженнях політичних ситуацій і процесів

Івент-аналіз: визначення та основні поняття. Основні етапи застосування процедури івент-аналізу. Принципи систематизації та обробки даних. Сфери застосування івент-аналізу. Евристичні можливості методу.

Метод побудови сценаріїв у політологічному дослідженні. Сутність сценарного методу. Місце аналогії у сценарному методі. Історична аналогія. Поняття сценарію. Завдання сценаріїв. Внутрішні та зовнішні чинники еволюції ситуації. Прогнозний фон та фонові перемінні. Функції побудови сценарію. Передсценарний етап побудови сценарного методу. Сценарний етап побудови сценарного методу. Підсумковий документ сценарного етапу. Створення дослідницької групи. Вимоги до керівника дослідницької групи. Процедура сценарного методу.

Тема 4. Ситуаційний аналіз (кейс-стаді) політичних проблем

Наскрізний (міжоб'єктний) аналіз ситуацій. Монографічний аналіз ситуацій. Об'єкти ситуаційного аналізу. Предмет ситуаційного аналізу. Вивчення літератури за темою дослідження. Виявлення проблемної та показової ситуації. Розроблення та розв'язання дослідницьких завдань. Реєстрація даних (за протоколом). Аналіз зібраного матеріалу. Підготовка звіту.

Підсумкові документи політологічного дослідження. Звіти про політологічне дослідження: поняття, призначення, структура. Види підсумкових документів. Вимоги до оформлення підсумкових документів. Кваліфікаційні політологічні дослідження. Основні форми апробації результатів політологічного дослідження.

2.3. Тематичний план.

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./пр. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./пр. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Особливості політичних досліджень»									
1.1	Сутність політологічного дослідження	5 семестр				семестр			
		7	2	2	3	-	-	-	-
1.2	Особливості методології та пізнавальні можливості якісного підходу у політологічних дослідженнях	5	2	-	3	-	-	-	-
1.3	Взаємообумовленість кількісних і якісних методів та процедур політичної аналітики	7	2	2	3	-	-	-	-
1.4	Програма політологічного дослідження	5	2	-	3				
1.5	Метод спостереження у політичному дослідженні	7	2	2	3	-	-	-	-
1.6	Метод експерименту в політичному дослідженні	5	2	-	3	-	-	-	-
1.7	Аналіз документів у політичному дослідженні	7	2	2	3	-	-	-	-
1.8	Кількісно-якісний аналіз документів (контент-аналіз) у політичному дослідженні	5	2	-	3	-	-	-	-

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./пр. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./пр. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.9	Види якісних інтерв'ю та область їх застосування у політичному дослідженні	5	1	1	3				
1.10	Модульна контрольна робота №1	4	-	1	3	-	-	-	-
	Усього за модулем №1	57	17	10	30	-	-	-	-
Модуль №2 «Специфіка застосування якісних методів у політичних дослідженнях»									
2.1.	Індивідуальні глибинні інтерв'ю у політичному дослідженні	7	2	2	3				
2.2	Фокусовані групові інтерв'ю у політичному дослідженні	5	2	-	3				
2.3	Принципи організації проведення фокусованих групових інтерв'ю	7	2	2	3				
2.4	Експертне опитування у політичному дослідженні	5	2	-	3				
2.5	Івент-аналіз у дослідженнях політичних ситуацій і процесів	7	2	2	3				
2.6	Метод побудови сценаріїв у політологічному дослідженні	5	2	-	3				
2.7	Ситуаційний аналіз (кейс-стаді) політичних проблем	4	2	-	2				
2.8	Підсумкові документи політологічного дослідження	5	2	1	2				
2.9	Модульна контрольна робота №2	3	1	-	2	-	-	-	-
	Усього за модулем №2	48	17	7	24	-	-	-	-
	Усього за навчальною дисципліною	105	34	17	54	-	-	-	-

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи соціально-політичних досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор.11 з 16	

2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доносяться до відома студента.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології, як: семінар-дискусія, метод мозкового штурму, робота в малих групах, метод конкретної ситуації.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою.

3.2. Рекомендована література

3.2.1. Політична наука: Методи досліджень: підручник / О.А. Габрієлян та ін.; за ред. О.А. Габрієляна. – К.: ВЦ — Академія, 2012. – 320 с.

3.2.2. Актуальні питання сучасної політики: словник-довідник для працівників ОВС / за ред. проф. М. П. Гетьманчука. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2010. – 118 с.

3.2.3. Баранівський В.Ф. Політологія: підручник / В. Ф. Баранівський. – К.: Національна академія управління, 2016. – 235 с.

3.2.4. Бережна К. Принципи організації та функціонування інститутів влади в Європейському Союзі та Україні: порівняльно-правовий аналіз. – Київ: ЗНУ, 2017. – 405 с.

3.2.5. Висоцький О. Ю. Політична влада в Україні: проблеми легітимізації та модернізації / О. Ю. Висоцький. – Дніпропетровськ: Інновація, 2012. – 130 с.

3.2.6. Гоббс Т. Левіафан: / пер. з англ. – К.: Дух і літера, 2000. – 600 с.

3.2.7. Цурканова І.О. Політологія : Конспект лекцій з дисципліни «Філософія та політологія» для студентів усіх спеціальностей : навчальний посібник – Дніпро : УДУНТ, 2022. 102 с.

3.2.8. Морарь М.В. Політологія: навчальний посібник. Мелітополь: ФО-П Однорог Т.В., 2019. 176с.

3.2.9. Недюха М.П. Правова ідеологія українського суспільства: монографія. 2-ге вид., випр. і доп. К.: «МП «Леся», 2022. 450 с.

3.2.10. Недюха М.П. Політична корупція в Україні: соціальні механізми ідентифікації, попередження та протидії. Доповідь // Трансформація соціальних інститутів в інформаційному суспільстві. ІV Конгрес Соціологічної асоціації України. Харків, 28-29 жовтня 2021 р. X.: 2021/
<https://us04web.zoom.us/j/75158218287?pwd=c2kzeTlueWhkMXVwc3JuanZDWUJ1z09hGo>

3.2.11. Недюха М.П. Архетипні засади соціологічного дослідження українського суспільства // Трансформація соціальних інститутів в інформаційному суспільстві. ІV Конгрес Соціологічної асоціації України. Тези доповідей. Харків, 28-29 жовтня 2021 р. // <https://sau.in.ua/app/uploads/2021/12/tezy-iv-kongresu-sau.pdf>

3.2.12. Недюха М.П. Правова ідеологія як засіб систематизації законодавства // Центр законопроектних студій // URL: <http://lawdrafting.org/fahova-pozitsiya/>

Допоміжна література

3.2.13. Вступ до політичної аналітики : навч. посібник / [Телешун С. О., Титаренко О. Р., Рейтерович І. В., Вировий С. І.] ; заг. ред. О. Телешун. – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – 220 с.

3.2.14. Донцов Д. Націоналізм. – К.: О. М. Стебеляк, 2011. – 255 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи соціально-політичних досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор.12 з 16	

3.2.15. Про політичні партії України: Закон України від 16.10.2007 р. № 23 від 16.10.2007 (Документ 2365-14, чинний, поточна редакція – від 26.11.2006, підстава 1540-19) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.

3.2.16. Захарчук А. С. Державотворення та правотворення доби Української Центральної Ради / А. С. Захарчук. – Харків: Право, 2008. – 298 с.

3.2.17. Історія політичної думки: навч. енцикл. Словник-довідник для студентів вищ. навч. закл. / за заг. ред. Н. М. Хоми. – Львів: Новий Світ-2000, 2014. – 766 с.

3.2.18. Історія політичної думки: навч. енцикл. Словник-довідник для студентів вищ. навч. закл. / за заг. ред. Н. М. Хоми. – Львів: Новий Світ-2000, 2014. – 766 с.

3.2.19. Історія політичної думки: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми. Л.: «Новий Світ-2000», 2017. – 1000 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. Інститут політичних та етнонаціональних досліджень імені І.Ф. Кураса НАН України – <https://ipend.gov.ua/>

3.3.2. Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України <http://idpnan.org.ua/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1.

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів		Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
3 семестр					
Модуль № 1 «Соціально-політичні дослідження: історія та сучасність»			Модуль № 2 «Специфіка та особливості здійснення соціально-політичних досліджень»		
Виконання тестових завдань (10 б x 1)	10	-	Написання есе, підтовка презентації (10 б x 1)	10	-
Відповіді на практичному занятті (5б x 4)	20	-	Відповіді на практичному занятті (5 б x 4)	20	-
Написання ессе	5		Написання ессе	5	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	18	-	<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше</i>	18	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	15	-	Виконання модульної контрольної роботи №2	15	-
Усього за модулем №1	50	-	Усього за модулем №2	50	-
Усього за дисципліною				100	

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи соціально-політичних досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08-01-2022
		стор.13 з 16	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 4).

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Основи соціально-політичних
досліджень»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 12.01.08-01-2022

стор.13 з 15

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	18.10.22	Федоренко К.А.		

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності,
1.	Юрєва Ч. О.	18.10.22		Відсутній ризик РНТ-2023р.

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміни	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

Додаток 3

**Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою
(рекомендовані значення)**

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14	15	
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

Додаток 4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)